

یادداشت رئیس انجمن زبان‌شناسی ایران

دکتر یحیی مدرس را اولین بار سال ۱۳۶۴، زمانی که دانشجوی کارشناسی ارشد بودم در گروه زبان‌شناسی دانشگاه تهران دیدم. ایشان جامعه‌شناسی زبان تدریس می‌کردند و من که رشته قبلی‌ام جامعه‌شناسی بود، اجازه گرفتم در کلاس‌شان شرکت کنم. از همان جلسات اول دریافتم که استادی توانا، منضبط، سختگیر، با برنامه و در عین حال مهربان و متواضع و متین هستند. طرح درس دقیق و سازمان‌یافته، زمان‌بندی فعالیت‌ها، آزمون‌های فرعی، منابع بروز از جمله ویژگی‌های کلاس ایشان بود. تعداد جلسات کلاس ایشان همواره ۱۷ جلسه بود و از این جهت تعطیلات رسمی هیچ‌گاه بر کمیت جلسات کلاس‌شان تأثیر نمی‌گذاشت. بارها شاهد بودم که بعد از پایان نیمسال کلاس‌های جبرانی ایشان ادامه داشت و حتی گاهی از صبح تا شب طول می‌کشید.

بعدها فهمیدم که ایشان با دکتر غلامحسین صدیقی استاد بزرگ جامعه‌شناسی که افتخار شاگردی‌اش را داشتم، نسبت خانوادگی دارند و عجیب شباهتی در روش و منش با ایشان داشتند. نظم، دقت، دلسوزی، تسلط به موضوع، تأکید بر روش پژوهش از جمله ویژگی‌های تدریس هر دو استاد است.

الان که بیش از سی سال از آن زمان گذشته بعضی از تأثیرات پنهان ایشان را بر کار خودم حس می‌کنم، هرچند هیچ‌گاه نتوانسته‌ام آن همه دقت و ظرافت و مسئولیت و سخت‌کوشی و پی‌گیری و تسلط علمی را از آن خود کرده باشم. گفتمی است با اینکه جامعه‌شناسی زبان تدریس می‌کردند، کتاب جامعه‌شناسی زبان خودشان را در فهرست منابع اصلی درس قرار نمی‌دادند. شاید از آن جهت که این تصور پیش نیاید که قصد بالا بردن فروش کتاب را دارند، هرچند کتاب، کتاب سال شد و بارها به چاپ رسید و هنوز تنها منبع معتبر این رشته است.

سال‌ها بعد که در پژوهشگاه تدریس می‌کردم، فرصتی شد که دانشجویان مشترکی داشته باشیم و گاه دانشجویان گزارش‌های درس ایشان را به من نشان می‌دادند و می‌دیدم که با چه دقتی خوانده شده

است. در خواندن پایان‌نامه‌هایی که به شکلی در آن‌ها مسئولیت داشتند از هیچ خطائی نمی‌گذشتند و بارها و بارها آن‌ها را می‌خواندند. در مدت سردبیری مجله زبان و زبان‌شناسی نیز به گواه همکاران ایشان، بعد از داوری نیز چندین بار مقاله‌ها را از نظر می‌گذراندند. یک‌بار هم فرصتی پیش آمد که درس سمینار زبان‌شناسی دوره دکتری را به اتفاق ایشان و جناب دکتر عاصی سه نفره تدریس کنیم و چون آن زمان عضو هیئت علمی نبودم حق التدریس من طبق قانون کمتر از همه بود، استادان بزرگوار از دریافتی خودشان مابه‌التفاوت حق التدریس مرا پیشنهاد کردند تا هر سه به میزان مساوی بهره‌مادی ببریم.

ایشان هم در حوزه‌های اجتماعی و هم بالینی زبان فعالیت می‌کنند. بنابراین علاوه بر تدریس در گروه‌های زبان‌شناسی، در گروه جامعه‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران و گروه گفتاردرمانی دانشکده توان‌بخشی ایران نیز تدریس می‌کنند. خوب است استادان جوان بدانند با وجود سخت‌گیری یکی از محبوب‌ترین استادان هستند. کثرت شرکت‌کنندگان از رشته‌ها و دوره‌های مختلف در مراسم بزرگداشت ایشان در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی گواهی بر محبوبیت ایشان است.

راهشان پر رهرو باد

شهین نعمت‌زاده، فروردین ۱۴۰۱